

Література

1. Бюджетний кодекс України // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 37-38.
2. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України та зарубіжних країн: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2012. – 357 с.
3. Сафонова Л. Д. Бюджетний менеджмент: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2001 – 236 с.
4. Смородина А.О. Фінансовий контроль в Україні. – К., 2011. – 146 с.

УДК 342.9 : 342.565.4(043.2)

Суворова М.В.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гончарук С.Т., к.ю.н., професор

ДО ПИТАННЯ ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮСТИЦІЇ ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА

При аналізі співвідношення понять адміністративної юстиції та адміністративного судочинства слід враховувати, що на сьогодні на відміну від адміністративного судочинства законодавчого визначення поняття адміністративної юстиції не існує. Крім того, немає єдиного підходу у наукових джерелах як щодо розуміння самого адміністративного судочинства, так і щодо адміністративної юстиції. Для з'ясування цих понять розглянемо окремі існуючі в науці адміністративного права погляди щодо їх значення. Одне з класичних визначень адміністративної юстиції запропонував свого часу Д. Четот: адміністративна юстиція – це порядок розгляду і вирішення в судовій процесуальній формі спорів, що виникають у сфері адміністративного управління між громадянами або юридичними особами з однієї сторони, і адміністративними органами – з іншої, який здійснюється юрисдикційними органами, спеціально створеними для вирішення правових спорів [5, с.23]. У навчальній літературі (за ред. Ю. П. Битяка) адміністративну юстицію розглядають як встановлений законом порядок розгляду і вирішення в судовій процесуальній формі справ, що виникають у сфері адміністративного управління між громадянами або юридичними особами з одного боку, і адміністративними органами – з іншого, який здійснюється юрисдикційними органами, спеціально створеними для вирішення правових спорів [7, с. 297]

І. Коліушко та Р. Куйбіда вважають, що адміністративна юстиція – це судовий захист прав, свобод та правових інтересів учасників правовідносин які виникають у сфері управлінської діяльності держави та місцевого самоврядування.[4,с17]Отже, більшість вчених вважають, що адміністративна юстиція – це правосуддя в сфері адміністративної влади (власне, виконавчої влади), діяльності органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, тобто адміністративна гілка правосуддя. Таким чином, сформувався два основних підходи до розуміння адміністративної юстиції (адміністративного судочинства).

Вузький підхід, коли адміністративна юстиція розглядається тільки як судовий захист (адміністративне судочинство), її основну нормативну базу відповідно формує Кодекс адміністративного судочинства України (КАСУ) – до набрання ним чинності – це була гл. 31-А Цивільного процесуального кодексу (ЦПК) України 1963 р. [1]; Господарський процесуальний кодекс (ГПК) України [2]). Ця точка зору є найбільш поширеною. Більш широкий підхід, який включає не тільки вирішення адміністративно-правових спорів судами (адміністративне судочинство), а й іншими уповноваженими на те державними органами (скажімо, оскарження управлінських актів в адміністративному порядку). Виходячи з цього підходу, основна законодавча база адміністративної юстиції доповнюється Законом України від 2 жовтня 1996 р. "Про звернення громадян" та відповідними підзаконними актами.

В цілому для адміністративної юстиції характерними є такі її властивості:

- вона становить правосуддя, судову, а не виконавчу владу. Це особлива, окрема адміністративна галузь правосуддя;
- до її відання віднесено спори, що виникають у сфері публічної адміністративної діяльності між громадянами чи юридичними особами з одного боку, і публічною адміністрацією – з іншого;- наявність системи судових органів, до компетенції яких належить розгляд зазначених справ за позовами на рішення, дії чи бездіяльність державних органів у сфері публічної діяльності;
- особливий процесуальний порядок розгляду справ;
- правовим наслідком вирішення спору у сфері управлінської діяльності органом адміністративної юстиції є визнання недійсності чи скасування незаконного акта чи інше відновлення порушеного суб'єктивно права заінтересованої особи [3, с.29-32].

А. Комзюк, В. Бевзенко та Р. Мельник розглядають сутність

адміністративної юстиції у трьох аспектах: матеріальному, організаційному та формальному. Матеріальний аспект адміністративної юстиції пов'язаний із природою публічно-правового спору. Він характеризує такі складові інституту адміністративної юстиції, як мету і значення, сферу здійснення, завдання, суб'єктний склад і підстави публічно-правового спору, межі повноважень органів адміністративної юстиції. Організаційний аспект обумовлений наявністю спеціальних судових органів (адміністративних судів), створених для розгляду публічно-правових спорів. Формальний аспект розкриває процесуальний порядок розгляду спорів між фізичними, юридичними особами та суб'єктами владних повноважень, тобто адміністративне судочинство.[6, с. 28].

Щодо співвідношення понять "адміністративна юстиція" та "адміністративне судочинство" то прийнято вважати, що процесуальною складовою адміністративної юстиції є адміністративне судочинство, тобто урегульована законом діяльність адміністративних судів щодо розгляду і вирішення адміністративних справ.

Література

1. Цивільний процесуальний кодекс України // ВВР. – 2004. – № 40-42. Ст. 492.
2. Господарський процесуальний кодекс України // ВВР. – 1992. – № 6. – Ст. 56.
3. Кузьменко О.В. Курс адміністративного процесу: Навч. пос. / О.В.Кузьменко // К. – Юрінком Інтер. – 2012. – 206 с.
4. Адміністративна юстиція: європейський досвід та пропозиції для України Автори-упорядники І.Б. Коліушко, Р.О. Куйбіда. – К.: Факт, 2003. – 536 с.
5. Ченот Д. Административная юстиция: Теоретические проблемы. – Л.: ЛГУ, 1973. – 387 с.
6. Комзюк А.Т. Адміністративний процес України: Навч. посібн. / Комзюк А.Т., Бевзенко В.М., Мельник Р.С – К.: Прецедент, 2007. – 531 с.
7. Адміністративне право України: Підручн. / За ред. Ю.П. Битяка. – Харків: "Право". – 2005. – 544 с.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ У СВІТІ ТА В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку державності України актуальним питанням є проблеми юридичної освіти не лише на території України, але і у всьому світі. У сучасному житті гостро постало питання правового виховання, правової освіти, правової культури та правової свідомості особи.

Система юридичної освіти в різних високорозвинених країнах далека від досконалості і потребує серйозного реформування. Величезна кількість юридичних вузів не забезпечує необхідного високого стандарту підготовки фахівців у галузі права. Про ці проблеми говорили на початку жовтня представники вищих навчальних закладів, що готують юристів у США, Індії, Китаї, Японії і Франції на міжнародній конференції в Гарвардському інституті права в США. Деякі виступаючі були налаштовані дуже песимістично, і навіть говорили про кризу цієї галузі освіти. І все практично одностайно дійшли висновку, що в області підготовки юристів склалася парадоксальна ситуація: з одного боку, юридичних вузів і їхніх випускників багато, навіть занадто багато. Ринок юридичних послуг переповнений молодими фахівцями. З іншого боку, всі відзначають гостру нестачу по-справжньому кваліфікованих, професійних кадрів. У Китаї зараз близько 927 інститутів, у яких викладається право, і з ростом їх числа постраждала якість освіти в них. "Те, що студенти вивчили в своїх вузах, не відповідає тому, що вони повинні знати, коли практикують право", – зазначив експерт. З подібними труднощами стикається і Індія, для вирішення проблеми вважають за необхідне ввести іспит для майбутніх юристів, який би зміг допомогти підвищити рівень фахівців.

Схожі проблеми існують і в Росії. Так, в інтерв'ю Право.ru ректор СПбДУ Микола Карпачов також відзначив зниження якості юридичної освіти в Росії у зв'язку із зростанням числа юридичних факультетів у непрофільних вузах з початку 90-х років. Це пов'язано і з нестачею не-